

האופציה הישראלית Vs. האופציה האמריקאית – 1:0 לישראל

מאת: גבי ויסמן ולי-יה ברק אבדי*

אין כיום בישראל יזם או סטרטאפיסט שלא מדקלם ומכיר את האפשרות שמעניק המחוקק הישראלי לתגמל נושאי משרה ועובדי מפתח באופציות או מניות במסגרת סעיף 102 לפקודת מס הכנסה, באמצעות נאמן. בקצירת האומר, הענקת תגמול הוני והפקדת המכשירים ההוניים בידי נאמן, בכפוף לכללי מס הכנסה, מאפשרת דחיית מס מוחלטת של מיסוי העובד עד למועד המכירה בפועל של המכשיר (אופציות, מניות, יחידות מניה חסומות, וכיוצ"ב) בשיעור מס של 25% בלבד.

על פי המצב החוקי בישראל, ניתן לקבוע את מחיר מימוש בכל סכום שתמצא החברה לנכון, ואפילו לקבוע כי לא תהיה תוספת מימוש כלל (למעט הערך הנקוב של המניה), כך שבפועל העובד לא יצטרך לשלם דבר בעת מימוש האופציה למניה. זאת ועוד, גם אם בחרה החברה לקבוע את מחיר המימוש לפי שווי המניה במועד ההקצאה (כפי שמקובל), העובד בדרך כלל אינו ממיר את האופציות למניות אלא ממש לפני מכירתן, כך שכל זמן שאין מכירה, העובד לא לוקח סיכון ולא משלם את תוספת המימוש, ועדיין בעת המכירה הוא מתחייב במס בשיעור של 25% בלבד (בתנאי כמובן שחלפה תקופת חסימה בת 24 חודשים).

בנוסף להטבות המס שקבע המחוקק עצמו בסעיף 102 לפקודת מס הכנסה, יש להודות כי גם רשויות המס מסייעות, בצורה שכלל אינה מבוטלת, להושיט יד ולקדם את ישראל למעמדה כסטארט-אפ ניישן. סיוע זה מתבטא ביתר שאת בעת אקזיטים, בהם מאשרות רשויות המס בהחלטות מיסוי פרטניות כי העובד יתחייב בשיעור המס המופחת בגובה 25% בלבד, אפילו אם טרם חלפה תקופת החסימה של השנתיים (בכפוף לתנאים מסוימים).

גם ארצות הברית הגדולה של אמריקה הבינה שיש לעודד את פעילות ההייטק ולאפשר מדיניות מיסוי שונה בעת הענקת תגמול הוני. ואולם, בהשוואה לדין המס בישראל, ארצות הברית עוד רחוקה מרחק רב מישראל בעידוד הניתן על ידה. ובמה דברים אמורים? ככלל, בארצות הברית הקצאת אופציות או מניות לעובדים כפופה לשיעור המס הרגיל החל על עבודה, אלא אם עומדים בכללים מאוד נוקשים. כך למשל, אם עובד מקבל אופציה שתוספת המימוש שלה נמוכה משווי המניה במועד ההענקה, כלל לא ניתן ליהנות מהקלות מס כלשהן וההכנסה תתחייב במס כהכנסת עבודה. בהקשר זה נזכיר כי בארה"ב, בנוסף למס הפדראלי, ההכנסה מתחייבת גם במיסי מדינה (state tax), שרלוונטיים בעיקר לתושבי מדינות כמו ניו-יורק, ניו ג'רזי, קליפורניה ועוד, להבדיל ממדינות כמו נבאדה שם מס המדינה עומד על אפס.

נקודה נוספת, על פי כללי המס בארצות הברית, בכדי ליהנות בעת מכירת המניות משיעור מס מופחת כרווח הון, ישנה דרישה כי האופציות יומרו בפועל למניות לפחות 12 חודשים לפני מכירת המניות. כך שאם למשל יש אקזיט חצי שנה אחרי מימוש האופציה למניה, העובד האמריקאי יתחייב במס מלא כהכנסת עבודה ולא ייהנה מהטבות מס. מיותר לציין כי ברוב מוחלט של המקרים, העובדים לא מממשים את האופציות למניות (כדי לא להסתכן בתשלום מחיר מימוש שיתכן וירד לטמיון) אלא ערב האקזיט ממש, וממילא לא נהנים כלל מהקלות מס, בניגוד לעמיתיהם בישראל שבעת האקזיט משלמים 25% בלבד.

בחודש האחרון, התקיים ברומא הכנס הבינלאומי השנתי בתחום תגמול הונו לעובדים (כנס ה GEO) ובמסגרתו נערך פאנל מומחים, לראשונה בהובלת גוף ישראלי - החתומים מטה, עבדכם ה"נאמנים" (משחק מילים שכזה...). במסגרת הפאנל, נערכו דיונים רוחביים על נושא התגמול ההוני, במדינות אירופה, ארצות הברית, ובישראל, ורבים מהנוכחים הופתעו לגלות כיצד מערכת המס בישראל מתקדמת בנושא זה, ומהווה קטליזטור לא מבוטל בקידום תעשיית ההי-טק בישראל.

גם במסגרת השינויים שמתכנן נשיא ארה"ב דונאלד טראמפ במדיניות המיסוי האמריקאית, אין התייחסות לשינוי מדיניות המס בקשר להענקת תגמול הונו, כך שלא נראה כי בארצות הברית צפוי שינוי בנושא זה. תוכניתו של הנשיא טראמפ אמנם מדברת על הורדת שיעור המס המרבי ו/או ביטול מסים מסוימים, אולם אין התייחסות לשינויים בתחום התגמול ההוני.

אם וכאשר מחוקק המס האמריקאי יזהה את החסרונות הקיימים בקוד המס בתחום התגמול ההוני, ויבצע פעולות לשיפור סביבת המס לעובדי ויזמי ההייטק בארה"ב, אנו תקווה והערכה כי רשות המיסים תמשיך להיות עם אצבע על הדופק, כפי שהייתה עד היום, ובמידת הצורך, תעיר את תשומת לבו של המחוקק הישראלי עד כדי שינוי מסוים בהוראות סעיף 102 על מנת שישראל תמשיך להיות "אור לגויים" גם בנושא זה, כך "שהאופציה הישראלית" תמשיך להיות עדיפה על "האופציה האמריקאית".

* הכותבים הינם המנכ"ל והסמנכ"לית המקצועית בחברת אלטשולר שחם בנפיטס בע"מ